

«движений» и состояний субъекта). Обращение к концепту топологии продиктовано аксиоматикой формы, конститутивной для всех типов мировоззрения. Параметры интеллигибельного формализма задаются отношением между планами имманенции и трансценденции (Делез, Гваттари).

Ярош Олексій Миколайович

*Кандидат філософських наук,
доцент кафедри філософії
Державного ВНЗ
«Національний гірничий університет»*

ОСМИСЛЕННЯ СУТНОСТІ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Музичне мистецтво є надзвичайно складним і багатоплановим. Досліджуючи сутність музики, ми опиняємось перед широким діапазоном думок, адже питанням про сутність музики задавались ще Піфогор, Платон, Аристотель, Тома Аквінський і багато інших мислителів.

Специфіка предмету дослідження музики в його дуальності: зовнішня сторона (вираженість музики, як то звук чи темпоральність) і внутрішня, коли музика розглядається, як вираз специфічного відношення до світу, очевидна наявність в ній певних фундаментальних законів, що лежать поза межами лише музичних технологій і виразності. В цьому випадку виявляється необхідність залучення філософсько-культурологічної методології, звертання до форм вираження людської духовності і семіотичної проблематики.

Мистецтво безумовно пов'язане із духовною сферою. Маючи надзвичайно складну і ірраціональну природу, музика – найбільш багатогранний, популярний і доступний в сучасному світі вид мистецтва. Музика має в своїй основі як перший, зовнішній, аспект буття – звук, так і необхідний внутрішній аспект – ірраціональну компоненту, що породжуючи переживання і образність, створює цінність динамічної змінюваності звуків в контексті музичного твору. Тож музика є упорядкованою динамічною змінюваністю звуків, що може створювати в сприйнятті певний екзистенційний пласт і змінювати внутрішній світ людини.

Історія вивчення музики дозволяє говорити про загально визнаний поділ її на високу (класичну) і низьку (побутову і народну). Цікавою особливістю цього поділу є саме образно-сміслова навантаженість музики. Високий стиль виражає теми високих цінностей: патріотизм і героїчність, боротьба темного (зла, ницості) і світлого (добра, духовної висоти), глибоко містичне єднання із

Богом. Низький стиль обмежувався темами кохання, побутових відносин і т.п. Саме належність музики до «високої» стимулювала найвищі катарсичні переживання, а відтак і сприяла духовному піднесенню (заглибленню?) людини.

В цьому контексті видається можливим говорити про наповненість «високої» музики архетипами в розумінні універсальних споконвічних вроджених психічних структур, що складають зміст колективного несвідомого, розпізнавані в образах і мотивах, символах музичного мистецтва та самої культури в цілому. Відповідні архетипи, що можуть переживатись як щось нескінченно довершене, божественне наділяють «високе» мистецтво величезною психічною енергією, і зустріч з ними викликає сильні емоції, веде до трансформації індивідуальної свідомості і прояву найвищої форми катарсичності. Передусім архетипи «матері», «тіні», «аніми», «мудрого старця».

Таким чином, духовна сутність і потенціал музики, як динамічно змінюваної системи звуків, зумовлюється відповідними архетипічними тенденціями. Архетипічна складова сприяє відповідному соціальному значенню і індивідуальному сприйняттю музики і мистецтва в цілому.

Жадяєв Денис Володимирович

*Асистент кафедри філософії
Державного ВНЗ
«Національний гірничий університет»*

ЯК МОЖЛИВІ ОРГАНІСТИЧНІ УЯВЛЕННЯ ЯК СУЧАСНА ЕТИКА?

Існує багато суперечок в філософії стосовно холізму та релятивізму. Особливо вони набувають актуальності коли стосуються етики: «тварина я, чи право маю?» (Ф.М. Достоєвський). Так, якщо переважають холістичні уявлення, то етичні максими (вимоги) визнаються всіма, але вони нівелюють особливість випадків, в яких не можуть бути застосовані загальні правила. З іншого боку, релятивізм виправляє цей недолік враховуючи особливість відносин але водночас, холісти закидають йому те, що не можна мати різні правила на кожен випадок: правда завжди одна. Можливо, ця суперечка входить своїм корінням ще у середньовічну суперечку про універсалії, де холізм та релятивізм отримують свої аргументи з реалізму та номіналізму. Традиційними засобами дуже важко вийти з цього кола, тому, задача філософії заточувати свій інструмент – мову та зчищати з нього нашарування смислів